

Frankeren
als briefkaart

ACTA Dental Education B.V.
Gustav Mahlerlaan 3004
1081 LA Amsterdam

Deelname

Inschrijving kan plaatsvinden zolang het maximum aantal deelnemers voor dit evenement niet is bereikt.

De kosten voor deelname aan dit symposium bedragen:

€ 350,- voor tandartsen en (huis)artsen

€ 275,- voor mondhygiënisten,

verpleegkundigen, thuiszorgmedewerkers, case-managers en overige beroepen die te maken hebben met de zorg voor ouderen.

Op activiteiten van ACTA Dental Education rust het Q-Keurmerk.

Voor deelnemers aan dit symposium gelden accreditatiepunten.

Informatie is verkrijgbaar via telefoonnummer
020 - 5980 308.

Op dit symposium zijn de algemene voorwaarden
van ACTA Dental Education van toepassing,
deze kunt u vinden op: www.acta-de.nl.

ACTA
Dental Education bv

Gustav Mahlerlaan 3004 • 1081 LA Amsterdam • T 020 - 5980 308 • ade@acta.nl • www.acta-de.nl

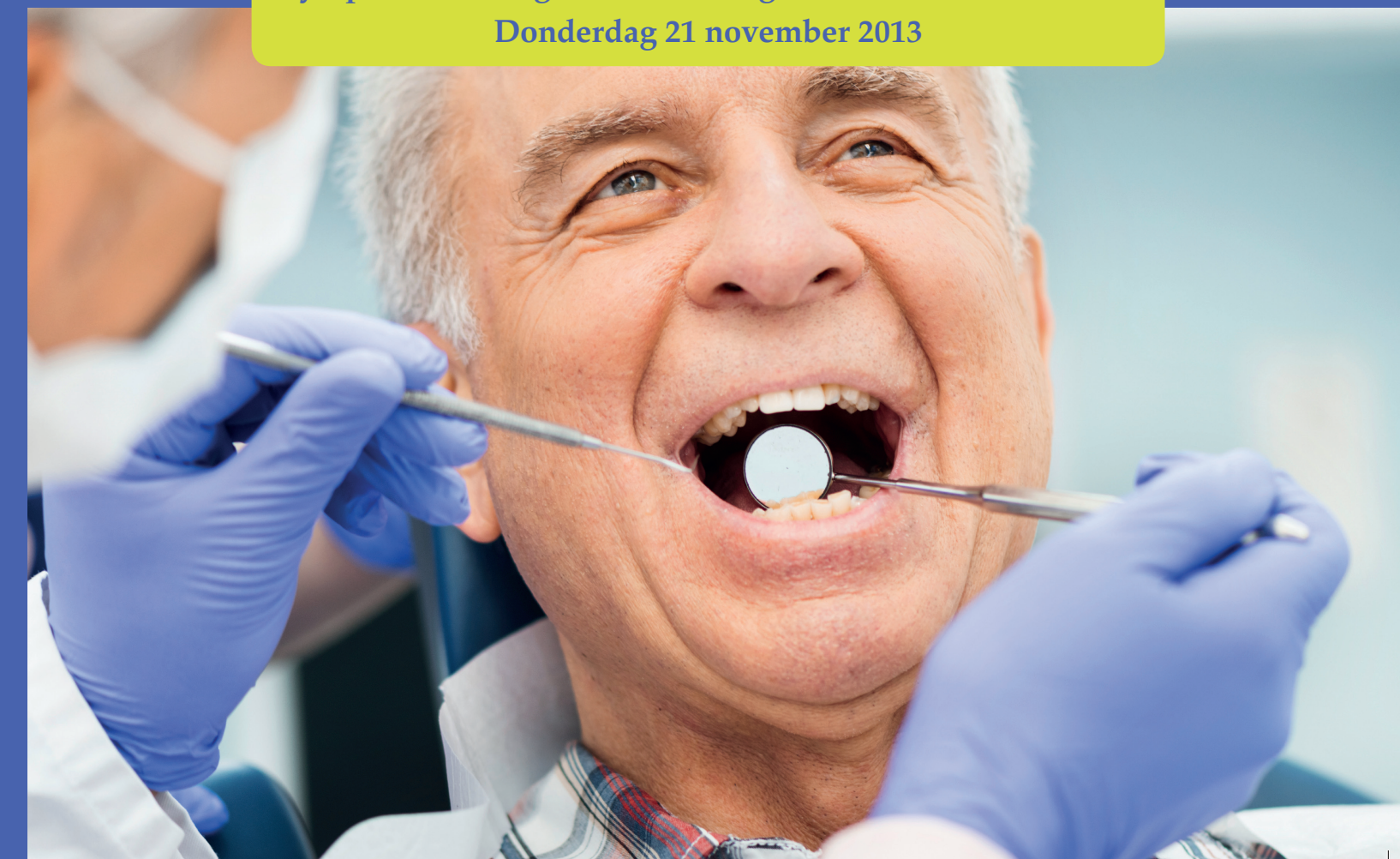

ACTA
Dental Education bv

De mond niet vergeten!

Symposium over goede mondzorg voor kwetsbare ouderen

Donderdag 21 november 2013

Uitnodiging

Mondzorgprofessionals en andere zorgprofessionals

Bij het ouder worden schiet de mondverzorging er makkelijk bij in. Veel mensen krijgen steeds meer moeite met de mondverzorging en het bezoeken van een tandarts of mondhygiënist. Alertheid en hulp uit de omgeving is dan nodig om een goede mondgezondheid te behouden. Maar naast en zorgverleners voelen schroom om hulp te bieden of weten niet hoe, en veel tandartsen en mondhygiënist vinden het moeilijk om deze groep patiënten te behandelen. En dit terwijl de mondgezondheid - juist als je ouder wordt - zo belangrijk is: om goed te kunnen kauwen, om gezond te blijven en om er goed uit te blijven zien.

Tijdens deze dag leert u hoe u kunt bijdragen aan een betere mondgezondheid van ouderen, als tandarts, mondhygiënist, preventie-assistent, arts, verpleegkundige, verzorgende of case-manager. Thuis, in het verpleeghuis of ziekenhuis.

Het ochtendgedeelte van deze dag bestaat uit plenaire lezingen. Tijdens het middagedeelte kunt u een keuze maken uit verschillende parallelsessies bestaande uit interactieve voordrachten. Er komen allerlei onderwerpen aan bod: het belang van kauwen bij het ouder worden, pijnbeleving bij mensen met dementie, tips voor het omgaan met mensen met dementie, mondzorg bij kwetsbare ouderen, voeding en de invloed op het gebit en veel voorkomende ziektebeelden bij ouderen. Kortom: een leerzame dag die nieuwe perspectieven biedt voor uw beroepsuitoefening.

We zien u graag op 21 november!

Met vriendelijke groet,

Eva Povel

Directeur

ACTA Dental Education

Dyonne Broers

Directeur zorg

Stichting Bijzondere Tandheelkunde

datum 21 november 2013
tijden 09.30 - 16.30 uur
locatie ACTA Amsterdam,
Gustav Mahlerlaan 3004
entree € 350,- voor tandartsen en (huis)artsen
€ 275,- voor mondhygiënist, verpleegkundigen, thuiszorgmedewerkers, case-managers en overige beroepen die te maken hebben met de zorg voor ouderen.

Programma

09:00 - 09:30 uur Registratie en ontvangst met koffie
09:30 - 09:45 uur Inleiding moderator **Dyonne Broers**
09:45 - 10:30 uur **Lezing 1: prof. dr. Erik Scherder**
10:30 - 10:50 uur **Lezing 2: Nelleke Bots - deel 1**
10:50 - 11:20 uur Pauze
11:20 - 11:45 uur **Lezing 2: Nelleke Bots - deel 2**
11:45 - 12:30 uur **Lezing 3: Elly Duijf**
12:30 - 13:30 uur Lunch
13:30 - 14:45 uur **Workshopronde I**
14:45 - 15:15 uur Pauze
15:15 - 16:30 uur **Workshopronde II**
16:30 uur Borrel

Toelichting lezingen

LEZING 1

'Kauwen, cognitie en dementie'
prof. dr. Erik Scherder

Eén van de functies die ouderen terecht zien als hun kostbaarste bezit is zelfstandigheid. Om zelfstandig te kunnen blijven functioneren is een aantal cognitieve functies noodzakelijk, zoals executieve functies en geheugen. Executieve functies zijn functies zoals impulscontrole, planning, set-shifting en aandacht. Deze functies zijn tevens noodzakelijk voor het geheugen en om nieuwe dingen te kunnen leren. Voor het behoud van executieve functies en geheugen is het functioneren van de prefrontale cortex noodzakelijk, een deel van de hersenen dat kwetsbaar is voor normaal ouder worden. In de lezing zal aandacht besteed worden aan de rol van bewegen, waaronder kauwen, bij het behoud van executieve functies en geheugen bij gezonde ouderen en ouderen met een dementie. Juist bij deze laatste groep zijn deze functies en het functioneren van de prefrontale cortex extra kwetsbaar. Gezien het belang van kauwen en mondgezondheid voor het functioneren van onder andere dit deel van de hersenen, rijst de vraag of wij voldoende aandacht hebben voor de mondgezondheid van onze ouderen die lijden aan een dementie die hun zelfstandigheid in toenemende mate aan het kwijt raken zijn.

LEZING 2

'Goede mondzorg voor kwetsbare ouderen; voor zowel oudere als mondzorgverlener een probleem?'

Nelleke Bots-van 't Spijker

Het aandeel ouderen in de Nederlandse bevolking groeit. Meer oudere mensen zullen daardoor zorgafhankelijk worden. Hierdoor kunnen problemen ontstaan bij het behoud van goede mondgezondheid. Welke problemen zien wij als zorgverlener in de mondholte bij deze ouderen?

Wat zouden wij als mondzorgprofessional hieraan kunnen doen? Of ervaren ook wij problemen en barrières bij het leveren van zorg aan deze bijzondere kwetsbare groep?

LEZING 3

'Handen ineen voor een goede mondgezondheid van kwetsbare ouderen'

Elly Duijf

Het vermogen om zelfstandig te poetsen en periodiek de tandarts te bezoeken, verdwijnt bij kwetsbare ouderen sluipenderwijs. Problemen worden vaak pas zichtbaar als het eigenlijk te laat is. Het is dus belangrijk dat anderen tijdig meekijken en assistentie bieden. Helaas krijgt de mondgezondheid nog heel weinig aandacht in de voorlichting en ondersteuning van ouderen, en dat moet en kan anders! "De mond niet vergeten" gaat daar bij helpen. Met heldere en enthousiasmerende voorlichting en regionale samenwerking waarin iedere partij zijn steentje bijdraagt. Van tandartsen en mondhygiënist tot en met huisartsen, casemanagers, naasten en thuiszorg. Het startschot voor dit bijzondere meerjarig project wordt vandaag gegeven met het gelijknamige congres. Elly Duijf vertelt hoe u kunt meedoen.

Toelichting workshop

WORKSHOP 1

'Mondverzorging thuis en in het verpleeghuis'

Ineke Lefferts-Fransen

Deze workshop is niet voor tandartsen, mondhygiënisten bedoeld.

Tijdens deze workshop krijgt u uitleg over: hoe poets je, hoe reinig je tussen de tanden en kiezen, hoe verzorg je implantaten en hoe reinig je het kunstgebit en de mond? En als de oudere het niet meer zelf kan, hoe kan de thuiszorgmedewerker of mantelzorger de mondverzorging dan overnemen of hierbij helpen en wat zijn daarbij de belangrijke aandachtspunten? Bejegening is hierbij een kritische factor; ook hiervoor krijgt u praktische tips.

WORKSHOP 2

'Goede mondzorg voor thuiswonende kwetsbare ouderen; hoe doe je dat?'

Nelleke Bots & dr. Claar v.d. Maarel-Wierink

Al jaren is de heer Jansen een trouwe patiënt bij u in de tandartspraktijk. Langzamerhand gaat hij achteruit. Bij één van de laatste bezoeken aan de praktijk valt het u op dat zijn kleding er smoezelig uitziet en dat het bewegen wat moeizamer verloopt. De afspraken die volgen worden door hem tweemaal afgezegd. In deze workshop gaan we in op hoe omgegaan kan worden met deze situatie.

WORKSHOP 3

'Kauwen, cognitie en dementie'

prof. dr. Erik Scherder

In deze workshop wordt op interactieve wijze ingegaan op het thema 'Kauwen, cognitie en dementie' van lezing 1.

WORKSHOP 4

'Er zit een konijn onder mijn stoel!'

dr. Gert-Jan van der Putten

Verwardheid is een geriatrisch syndroom dat bij kwetsbare ouderen frequent voorkomt. De tandarts en mondhygiënist in de algemene praktijk zal in de toekomst meer met verwarde, kwetsbare ouderen te maken krijgen. De oorzaak en de duur van verwardheid kan verschillend zijn. Een probleem in de mond kan bijvoorbeeld ten grondslag liggen aan de verwardheid. Tijdens deze workshop wordt via filmpjes een aantal verwarde, kwetsbare ouderen getoond en besproken.

WORKSHOP 5

'De werking van de hersenen en dreigings-perceptie bij demente mensen'

dr. Anneke van der Plaats

De neurowetenschappen tonen aan dat het brein bij demente mensen volledig anders werkt dan bij mensen met een gezond brein. Vanaf het begin van dementie begint het geheugen terug te lopen. Maar wat erger is: het denkvermogen gaat falen. Dit betekent dat, vooral in stress-situaties, de amygdala, waarvan een deel in het onderbrein ligt, een sterkere rol gaan spelen. Zij werden normaliter afgeblokt door het bovenbrein, maar nu kunnen primitieve emoties hun vrije loop krijgen. Uiteraard heeft dat voor 'het gaan naar de tandarts' enorme consequenties, ook gezien het feit dat menige 'normale' volwassene al angst heeft voor de tandarts. Bij kinderen die nog veel met hun onderbrein doen, is het tanden-poetsen een probleem. Dat geldt tevens voor mensen met dementie. In deze workshop krijgt u vanuit een neuro-wetenschappelijk perspectief een inzicht in het brein van demente mensen. Daardoor zult u hun angsten kunnen begrijpen. Vanuit dit begrip, krijgt u praktische handvatten aangereikt om de mondverzorging en het bezoek aan de tandarts of mondhygiënist minder bedreigend te laten zijn.

WORKSHOP 6

'Een gereedschapskist voor pijnagnostiek bij non-verbale ouderen'

prof. dr. Frank Lobbezoo.

Doelgroep: tandartsen, mondhygiënist en preventieassistenten.

De diagnostiek van pijn bij ouderen die niet meer verbaal kunnen communiceren over hun klachten, de zogenaamde non-verbale ouderen, is een uitdaging voor iedereen die bij de zorg voor deze mensen is betrokken. De "European Cooperation in Science and Technology" (EU-COST) sponsort momenteel een multinationale groep onderzoekers die het op zich heeft genomen om een "gereedschapskist" samen te stellen met instrumenten om de pijnagnostiek bij non-verbale ouderen te verbeteren. Eén van die instrumenten is speciaal ontwikkeld ten behoeve van de diagnostiek van orofaciale pijn. In deze workshop zal dit instrument nader worden toegelicht.

Curricula vitae

Nelleke Bots-van 't Spijker (lezing 1 & workshop 2) studeerde tandheelkunde aan het UMC St Radboud in Nijmegen. Na haar studie heeft zij het werken als tandarts in een verpleeghuis en de algemene praktijk gecombineerd met de differentiatie-opleiding tot tandarts geriatric bij prof. dr. Cees de Baat. Thans werkt zij als tandarts-geriatric in het verpleeghuis Gaasperdam (Cordaan) in Amsterdam. Zij is lid van de onderzoeksgroep BENECOMO, en van de Richtlijncommissie Geriatric NMT. Daarnaast verricht zij onderzoek naar barrières die tandartsen kunnen ervaren in de mondzorgverlening aan ouderen. Van haar hand verschenen meerdere publicaties op het gebied van mondzorg bij kwetsbare ouderen.

Elly Duijf, MMC CMC (lezing 3) is organisatiekundige in de langdurende zorg en directeur van de Innovatiekring Dementie (IDé). IDé zet zich in voor de kwaliteit van leven bij dementie en verspreidt hiervoor de nieuwste wetenschappelijke inzichten en goede praktijkvoorbeelden en bevordert toepassing daarvan (www.innovatiekringdementie.nl).

Ineke Lefferts-Fransen (workshop 1)
Deze workshop is niet voor tandartsen, mondhygiënisten bedoeld.
In 1983 heeft ze het diploma mondhygiëne gehaald te Utrecht, heeft daarna als mondhygiënist gewerkt in diverse werk-omgevingen, o.a. kachchirurgie (1983-1987 in ziekenhuizen van Enschede en Almelo), als TPM-er bij de GGD (GGD Midden-Limburg), in enkele algemene praktijken, in instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking (Huize Sint Anna, Roermond, De Twentse Zorgcentra locatie 't Bouwhuis te Enschede) en daarnaast ook de laatste 10 jaar werkzaam in diverse verpleeghuizen in Twente (Zorggroep Sint Maarten). Tevens is ze als lid van de NVM actief binnen de vakgroepen Intramurale Zorg (vice voorzitter) en de vakgroep Mondzorg voor Ouderen (bestuurslid).

dr. Claar van der Maarel-Wierink (workshop 2) studeerde in 2003 als tandarts af aan het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam. Direct na haar afstuderen combineerde zij haar werk in de algemene praktijk met het werk als tandarts in een verpleeghuis. Vanuit deze interesse is zij de differentiatie-opleiding tot tandarts-geriatric aan het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen gaan volgen. Na deze opleiding in maart 2007 te hebben afgerond, heeft zij binnen de Aemstelgroep Tandartsen te Amstelveen een geriatric verwijspraktijk opgezet. Tandartsen en andere zorgverleners kunnen ouderen met specifieke mondzorg-problemen naar haar verwijzen voor het verlenen van aangepaste mondzorg. Naast haar werk in de praktijk is zij verbonden als onderzoeker aan de vakgroep Orale Functie leer van het Universitair Medisch Centrum St Radboud in Nijmegen en lid van de onderzoeksgroep BENECOMO. Op 21 maart 2013 heeft zij haar proefschrift 'Dysphagia and poor oral health: significant risk factors of aspiration pneumonia in frail older people' met succes verdedigd.

dr. Gert-Jan van der Putten (workshop 4) is specialist ouderengeneeskunde en coördinator van de vakgroep medische dienst bij Birkhoven Zorggoed in Amersfoort. Tevens werkt hij als docent bij de mondzorg faculteit bij de Hogeschool Utrecht waar hij onderwijsprogramma's ontwikkelt en verzorgt voor mondzorgkundestudenten die willen werken in een intramurale setting. Verder is hij als onderzoeker verbonden aan de afdeling Orale Functie leer van de Radboud Universiteit in Nijmegen waar hij 3 promovendi begeleidt. Hij begeleidt tandartsstudenten van ACTA en mondzorg-studenten van de Hogeschool Inholland en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) bij stageprojecten in verzorgings- en verpleeghuizen. Hij verzorgt verschillende bijscholingsprogramma's rond het thema mondzorg bij kwetsbare ouderen aan specialisten ouderengeneeskunde, huisartsen, mondhygiënisten en tandartsen in binnen- en buitenland en publiceert veelvuldig over dit onderwerp.

dr. Anneke van der Plaats (workshop 5) was één van de eerste full-time verpleeghuisartsen in 1972. Om die titel te verkrijgen moest men 1 jaar interne geneeskunde doen, 1 jaar neurologie, 1 jaar psychiatrie, 1 jaar huisartsenpraktijk en ½ jaar revalidatie. Daarna verviel deze eis en in 1994 werd zij sociaal geriatric. Zij promoveerde op het proefschrift 'Geriatric, een spel van evenwicht'. Vanaf 1998 verdiepte zij zich in de neurowetenschappen en zij heeft 3 internationale artikelen op haar naam. Zij verbindt daarin de theorie van de neurowetenschappen met het gedrag van demente mensen. Daardoor kan zij met wetenschappelijke oplossingen komen voor probleemgedrag, zonder medicijnen. Het blijkt eenvoudig en door iedereen te begrijpen. Zij werkt in verpleeghuizen met een methodiek, waarin bouw, inrichting, bejegening, werkprocessen en dagbesteding met betrekking tot mensen met dementie gestructureerd worden. Alle disciplines worden geschoold en praktisch begeleid. Het gaat om het beïnvloeden van een gunstige perceptie bij mensen met dementie. Hierdoor kunnen zij normaal reageren. Zij is tevens mantelzorg-coach.

prof. dr. Frank Lobbezoo (workshop 6) is tandarts-gnatholoog en hoogleraar Orale Functie leer bij ACTA. Hij verzorgt theoretisch en praktisch onderwijs voor tandheelkunde-studenten op het gebied van TMD, orofaciale pijn en tandheelkundige slaapstoornissen. Daarnaast is hij directeur van de postinitiële opleiding Orale Kinesiologie, een driejarig programma waarin tandartsen worden opgeleid tot tandarts-gnatholoog. Bovendien is hij leider van het ACTA-onderzoeksprogramma Orale Regeneratieve Geneeskunde, Past-President van de European Academy for Craniomandibular Disorders, President-Elect van het International Consortium for RDC/TMD-based Research, en heeft hij een groot aantal nationale en internationale publicaties op zijn naam staan.

prof. dr. Erik Scherder (lezing 1, workshop 3) is hoogleraar Klinische Neuropsychologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en hoofd van de gelijknamige afdeling. Bovendien is hij als hoogleraar Bewegingswetenschappen verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn groep werkt aan twee onderzoekslijnen: 1. De relatie tussen bewegen en cognitie bij mensen met een cognitieve kwetsbaarheid, en 2. de invloed van neurodegeneratieve ziekten op de beleving van pijn.

Aanmeldformulier

- Ja, ik meld mij aan voor deelname aan het Symposium 'Mondzorg bij ouderen' op vrijdag 21 november 2013 in Amsterdam.

Mijn voorkeur gaat uit naar workshop nr.: _____ en _____

Praktijknaam: _____
Achternaam deelnemer: _____
 m v voorletters: _____
Functie: tandarts/anders, n.l.: _____
BIG nr.: _____
Postadres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____
Telefoon: _____
E-mail: _____

Deelname

U kunt zich op drie manieren aanmelden, namelijk door:

- uw gegevens per e-mail naar ade@acta.nl te sturen;
- u op de website www.acta-de.nl te registreren;
- deze kaart op te sturen.